21241 - Abdestte Besmele Çekmenin Hükmü

Soru

Abdestte Besmele çekmenin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Alimler Abdestte besmele çekmenin hükmü konusunda farklı görüş bildirmiştir:

İmam Ahmed besmele çekmenin vacip olduğunu savunur ve Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in şu sözüyle delil getirir: "Allah'ın ismini zikretmeyenin abdesti geçersizdir" (Tirmizi 25, Elbani Hasen demiştir, el Muğni 1/145)

İmam Ebu Hanife Mali, ve Şafii başta olmak üzere alimlerin cumhuru hatta imam Ahmed'ten gelen bir rivayete göre besmele çekmek abdestin sünnetlerinden olup vacip değildir. Bu hüküm için aşağıdaki delilleri getirirler:

1-Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bir adama abdesti öğretirken ona şöyle dedi: "Allah'ın sana emrettiği gibi abdest al" (Tirmizi 302, Elbani sahih demiştir 247) Konu şu ayete işaret eder: "Ey iman edenler, namaza kalktığınız zaman yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı meshedin ve her iki topuğa kadar ayaklarınızı da (yıkayın.)" (Maide/6)

Allah'ın emrinde besmele yoktur. (Elmecmu, Nevevi 1/346)

Ebu Davud bu hadisi (856) daha kapsamlı bir ifade ile rivayet etmiş ve besmelenin vacip olmadığı konusunda açık bir delil ortaya çıkmıştır.

Ebu Hureyre r.a'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Birinizin namazı tam olmaz ta ki Allah'ın emrettiği gibi abdestini alıncaya kadar. Yüzünü yıkar,

ellerini dirseklere kadar yıkar, başını mesheder ve ayaklarını topuklara kadar yıkar…” Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem besmeleyi zikretmemiştir. Bu da vacip olmadığını gösterir. (el Sünen el Kubra, Beyhaki 1/44)

2-Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’in abdestinden bahseden sahabelerin çoğu besmeleyi zikretmemişlerdir. Şayet vacip olsaydı bunu söylerlerdi. (el Şerhulmumti 1/130)

El Harki ve İbn Kudame başta olmak üzere Hanbeli olan bir çok alim bu görüşe katılmışlardır. (el Muğni 1/145, el İnsaf 1/128)

Ayrıca çağdaş şeyhlerden Muhammed bin ibrahim ve Muhammed bin Useymin bu görüştedirler. (Fetava Şeyh Muhammed bin İbrahim 2/39, el Şerhulmumti 1/130)

Bu alimler, besmele çekmenin vacip olduğunu savunan alimlerin dayandıkları hadise karşı şöyle cevap vermişlerdir:

Birincisi, Hadis zayıftır. İmam Ahmed, Beyhaki ve el Bezzar başta olmak üzere bir takım alim bunu zayıf görmüştür.

İmam Ahmed’e abdestte besmele sorulunca şöyle dedi: bu konuda bir hadis sabit değildir. Ayrıca senedi güzel olan bir hadis de bilmiyorum. (el Muğni 1/145)

El sünen el Kubra, Beyhaki 1/43, el Mecmu 1/343, Telhis el Habir 1/72

İkincisi, şayet hadis sahih olsa da anlamı şöyle olur. Kamil abdest, besmelesiz olmaz. Ancak abdest geçersiz olduğu anlamına gelmez. (el Mecmu 1/347, el Muğni 1/146)

Bunun üzerine hadis -sahih olsa- besmelenin vacip değil mustehap olduğunu destekler.

Bunun üzerine şayet bir Müslüman abdest alır ve besmele çekmezse abdesti geçerlidir. Ancak tedbir açısından ve sevabı kaçırmama amacıyla besmele getirmek doğru olacaktır.

En iyisini Allah bilir.